

Magyar nyelvi ismeretek mérése a 2021/22. tanév végén

Mérési útmutató

A mérést végző személyeknek a mérés objektivitását kell biztosítaniuk a mérési útmutatóban meghatározott szabályok biztosításával.

Alapelv: a mérés eredménye független a mérést végző személyektől.

Lépések:

1. A tételek (lezárt borítékok) átvétele a helyi tanároktól. Ebben található a javítókulcs és a IV. részhez (beszéd) szükséges képek is.
2. A IV. részhez (beszéd) szükséges hangtechnika kipróbálása a helyi tanárokkal.
3. Diákok érkezése csoportok szerint. A helyi tanárok előzőleg beosztják őket időszavokra a terem/termek kapacitása szerint. Egy felmérő maximum 15 diákot tud felmérni egy időben, 10 diák esetében 2 órára van szükség, 15 diák esetében 2,5 óra időre lesz szükség. Nem kötelező korosztályok szerint végezni a felmérést, lehet keverten is.
4. A diákokat egymástól 1,5-2 m távolságba kell ültetni. Ebben segít a helyi tanár, majd bemutatja a diákoknak a mérő tanárokat, aki a felmérést fogják végezni. (A helyi tanárok rövid, feszültségoldó játékot szervezhetnek ide.) Ezt követően **a helyi tanár elhagyja a termet.**
5. Tájékoztatjuk a diákokat a telefonok kikapcsolásáról, némításáról.
6. Felmérést végző tanárok rövid és lehetőleg mókás, kedves (feszültségoldó) bemutatkozása.
7. A felmérés bemutatása röviden: a felmérés célja, hogy évente összehasonlítva a mérések eredményeit, lássuk a diákok fejlődését.
8. Időkeretek (a kétnyelvű, alapos magyarázatot nem számoljuk ide).

IA:	6 perc
IB:	10 perc
IIA:	... perc (a hanganyag hossza)
IIB:	... perc (a hanganyag hossza)
III:	20 perc
IV:	diákonként 5 perc mért beszédidő (szervezéssel, magyarázattal, családi adatok felvételével együtt diákonként kb. 8 percet kell számolni)

- A fenti időkeretek maximum idők, amennyiben a csoport minden tagja végzett ennél rövidebb idő alatt, folytathatjuk a következő feladattal.
- Felmérő szerkezetének bemutatása: a tanár/tanárok csak egy feladatrészt osztanak ki, ezt követően a diákok megvárják, amíg beszedik a lapokat, illetve kiosztják a következő rész feladatait tartalmazó lapot/lapokat és a tanár bemutatja a feladatokat. Elmondjuk, hogy hány feladat van, minden esetben 5 választ kell adniuk, az 1. a legegyszerűbb, fokozatosan nő az itemek nehézségi szintje.
- Szabályok:
 - a) Nem láthatják egymás lapját, nem beszélgethetnek egymással.
 - b) A teszt ideje alatt telefont vagy más elektronikus eszközt nem használhatnak.
 - c) WC-re kimehetnek, de csak szerre.
 - d) Kék színű tollal vagy golyóstollal írjanak.
 - e) Ha javítani szeretnének bármit, akkor áthúzzhatják a lapon a rossznak ítélt választ, és mellé írhatják az új megoldást

9. Kiosztjuk a felmérő lapokat (előre név szerint adatolva vannak, első körben csak az IA kerül kiosztásra).

- A diákok a saját lapjukon megjelölik a „Jelen van: IGEN” adatot a fejlécben, mi a felmérés végén a „Jelen van: NEM” lehetőséget jelöljük meg mindazoknál, akik nem jelentek meg, de volt kinyomtatott lapjuk (erre azért van szükség, mert elképzelhető, hogy jelen levő diák 2 teljesen üres felmérőlapot ad vissza).
- Jelölés módja:
 - o hiányzó diák esetében: Jelen van: ~~IGEN~~ / NEM
 - o jelen lévő diák esetében: Jelen van: IGEN / ~~NEM~~

10. I. Rész: Olvasott szöveg értése - A feladat (6 perc)

- Meg kell győződnie a felmérést végzőnek, hogy minden diák pontosan érti a feladatot.
- A feladat értése kulcskérdés, nem lesz objektív a mérés, ha a gyerek nem érti, hogy mit várunk el tőle.
- Éppen ezért románul is el lehet/kell magyarázni, hogy minél hatékonyabban meg tudjuk értetni a feladatot magát.
 - o Magyarázatunkhoz felhasználhatjuk a példát, de ügyelni kell, hogy se a magyarázat közben, se később ne segítsünk, illetve ne vezessük félre a diákokat a feladat megoldásában, ezért tilos a feladatokkal példálózni vagy velük kapcsolatos kérdésre válaszolni.
- Az X-et egy mezőbe jelölheti, csak egy helyes megoldás van, erre hívjuk fel a figyelmüket.
- Biztassuk a diákokat arra, hogy ha nem tudja a helyes választ, akkor ne tegyen találmásra X-et, hagyja üresen az adott item esetében a jelölő mezőket.
- **TILOS felolvasni a mondatokat** (hiszen itt éppen az olvasott szöveg értését szeretnénk mérni).
- Ha nem tudják elolvasni, akkor üresen hagyjuk teljes mértékben a mezőket.

11. I. Rész: Olvasott szöveg értése - B feladat (10 perc)

- A példa alapján, két nyelven elmagyarázzuk a feladatot (akkor is, ha mindenki vagy szinte mindenki érti).
- Felhívjuk a diákok figyelmét arra, hogy érdemes előbb a szöveget végigolvasni, majd ezt követően újraolvasás közben/után beírni a hiányzó 5 nevet a kép mellé.

12. II. Rész: Hallott szöveg értése - A feladat

- Miután beszedtük minden diáktól az IB feladat lapjait, kiosztjuk a IIA lapot (személyes adatokkal előre el van látva, győződjünk meg róla, hogy a diákok a számukra előkészített lapot kapták kézhez).
- Ismertetjük a diákokkal a feladatot két nyelven, meggyőződünk, hogy mindenki megértette, hogy mit vár el a feladat.
- **A hangfelvételt csak 1 alkalommal szabad lejátszani, közben nem állítjuk meg.**
- A hangfelvétel felépítése: magyar nyelvű instrukció, román nyelvű instrukció, példa, 5 hanganyag.
- Felhívjuk a figyelmet, hogy két mező üresen kell, hogy maradjon.
- Ha már mindenki érti a feladatot, indulhat a hangfelvétel.
- A diákok érkezése előtt ki kell próbálni a hangfelvételt lejátszó készüléket és be kell állítani az optimális hangerőt. A hangfelvételt csak egyszer játsszuk le, ezt követően azonnal összeszedjük a lapokat.
- Felhívjuk a diákok figyelmét, hogy ha nem tudják a jó választ, inkább hagyják üresen a kép sarkában lévő négyzetet.

13. II. Rész: Hallott szöveg értése - B feladat

- Az előző feladathoz hasonlóan ismertetjük a feladatot.
- A magyar és román nyelvű instrukciót követően 30 másodperc csönd van a felvételben, ekkor kell a diákoknak elolvasni az itemekhez tartozó szövegeket (5). Ezt a példa követi, majd az 5 párbeszéd.
- **A hangfelvételt csak 1 alkalommal szabad lejátszani, közben nem állítjuk meg.**
- Ez esetben három lehetséges válasz közül kell egyet kiválasztani. Felhívjuk a diákok figyelmét, hogy ha nem tudják a jó választ, inkább hagyják üresen a feladat jelölőnégyzeteit, ne bízzák a szerencsére a válaszadást.

14. III. Rész: Írás (20 perc)

- Miután a II. rész lapjait begyűjtöttük, kiosztjuk a III. rész lapját.
- Ismertetjük a feladatot, elmondjuk, hogy ha összefüggő szöveget írnak, az több pontot fog érni, de ha nem tudnak mondatokat írni a képen látható történések, tárgyak, emberek kapcsán, akkor próbáljanak szavakat vagy szókapcsolatokat írni.
- A fogalmazásnak (vagy szavaknak) kapcsolódnia kell a képhez, de sem műfaji, sem tematikus megkötés nincs: lehet ez egyszerű leírás, lehet fiktív történet, vagy csak egyszerű felsorolás is (ha az adott diák nem tud mondatokat írni).
- Vigyázzunk rá, hogy példát ne a lapon lévő kép kapcsán mondjunk (mert ez által nem csak a feladat megértését segítjük, hanem az eredményeket befolyásoljuk). Ha példát szeretnénk, akkor jó megoldás lehet, hogy az osztályteremben kifüggesztett bármely kép vagy egy tárgy kapcsán mutatjuk be a feladatot.
- II-IV. osztályosok minimum 40 szó használatára törekedjenek, V-VIII. osztályban min. 80 szó kell. Természetesen ennél többet is írhatnak, az több pontot fog érni.
- A magyarázat után 20 percet mérünk, az idő lejártával mindenkitől elveszük a lapot (előtte senkitől, még akkor sem, ha jelzi, hogy készen van).

15. IV. Rész: Beszéd

- Az első három résztől eltérően a felmérést végző tanárok a beszédprodukciónak mérését egyénileg végzik.
- A beszédprodukciónak mérését 2 felmérő tanár végzi, más-más feladatkörrel.
 - o Az **1. felmérő tanár** a diákkal végzett kommunikációt vezeti le a beszédprodukciónak mérése során, illetve ellenőrzi a személyes adatokat és felteszi a családi helyzetre vonatkozó kérdéseket.
 - A családi helyzetre vonatkozó kérdéseket (8 db) a diáknak teszi fel, és bevezeti az online adatbázisba. (18. pontban részletesen)
 - o A **2. felmérő tanár** a „háttérben” a beszédprodukciónak minőségét értékeli meghatározott szempontok szerint, de a diákkal folytatott kommunikációban nem vesz részt.
- A diákok elhagyják a termet, majd egyenként jönnek be.
- Az **1. felmérő tanár** előtt megnyitva áll a diák digitális lapja, illetve kinyomtatva az értékelési szempontok.
- A **2. felmérő tanár** előtt az értékelési szempontok vannak kinyomtatva, illetve egy lap.
- Az értékelési szempontok szakszerű figyelembevételével a pontszámokat az online adatbázisba vezetik be.
- Az **1. felmérő tanár** a személyes adatok ellenőrzése és a családi helyzetre vonatkozó kérdések után (melyekre kapott válaszokat szintén bevezetjük az online adatbázisba), mérjük az időt, pontosan **5 percet** beszél minden diák.
 - o A négy kép közül választhat egyet, esetleg megkérdezhetjük, hogy miért arról szeretne beszélni.
 - o Megkérdezzük, hogy mit lát a képen. Annak függvényében, hogy mennyire tud magyarul beszélni, segítjük további kérdésekkel.
 - o Ha nagyon kezdő szinten van az adott diák, akkor a színekre, tárgyakra kérdezzük rá.
 - o Amennyiben a választott képről a diák már nem tud, vagy nem szeretne többet beszélni, de még nem járt le az 5 perces kerete, a másik három képről is kérdezzük.
- A **2. mérő tanár** egy lapon a szavak számát vonalakkal jelöli: minden szó egy vonalat ér (ismétlődő szavakat nem jelöljük, névelőket, kötőszavakat, igeikötőket nem vesszük figyelembe).
- Amennyiben lejárt az 5 perc beszédidő, megköszönjük a diák részvételét és arra kérjük, hogy küldje be a soron következő diákot (bárki lehet, a diákok döntsék el maguk közt annak függvényében, hogy ki mennyire siet haza).
- Ha bejött a következő diák, de még szükségünk van az előző diák értékeléséhez időre, megkérjük, hogy foglaljon helyet és várjon egy picit.
- A diákok beszédét nem javítjuk, csak megfigyeljük.
- Mi románul is segíthetjük kérdésekkel, de neki magyarul kell válaszolnia.
- Nyelvi hibákat és lapszusokat türelemmel kezeljük, szavak számánál figyelembe vesszük, de a minőségi szempontok esetében csökkentjük a pontszámot.
- A digitális űrlapon **közösen** értékelik a megadott szempontok szerint a diák beszédét.

16. A felmérő tanárok részére a felmérést követően egy olyan termet kell biztosítani, ahol értékelhetik a begyűjtött lapokat és bevezetheti a digitális adatbázisba az eredményeket. Ez idő alatt a helyi tanárok nem tartózkodhatnak a teremben.

17. A felmérő lapokat értékeljük a javítókulcs szerint, az eredményeket a helyszínen bevezetjük a digitális adatbázisba (elérhetőségét linkként küldjük a mérés előtt).
- A digitális adatbázisba az I-II rész esetében a diákok válaszait kell bevezetni (akkor is, ha hibásak a válaszok), nem kell pontozni, nem kell ellenőrizni a helyességüket, ezt a számítógép automatikusan végzi.
 - A III-IV. rész esetében 0-5 közti értékelést kell adni a javítókulcson szereplő szempontok figyelembevételével,
 - o ezeket a szempontokat az egér fejlécre húzásával a spreadsheet tábla is megmutatja.
18. A családi helyzetre vonatkozó kérdések: „*Testvérek száma (rajta kívül)*”, „*Apa távol van-e családtól?*”, „*Apa aktuális foglalkozás?*”, „*Anya távol van-e a családtól?*”, „*Anya aktuális foglalkozása?*”, „*Hány éve tanul magyarul (az idei tanévvel együtt)*”, „*Valamelyik nagyszülő egy háztartásban él vele*”, „*Valamelyik testvére, első unokatestvére tanul/tanult Csíkszeredában (vagy máshol), magyar tannyelvű iskolában?*”.

KÖSZÖNJÜK A MUNKÁTOKAT, SEGÍTSÉGTEKET!